

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdeknél.

Gazdánk és a szociális mozgalmak.

(b) A Fejérmegyei Gazdasági Kör a gazdasági ismeretek közlése, másrészt a gazdák szolidaritásának szempontjait tartva szem előtt tegnap d. e. látogatott felolvasó ülést rendezett. A felolvasó ülést minden évben hagyományosan meg szokták tartani s a mind szélesebb körű érdeklődésből meg lehet állapítani, hogy sok jó eredménnyel szolgálja az említett szempontokat.

A tegnapi két kiváló előadó rámutatott azokra a hiányokra és kövességekre, amelyeket az új szociális viszonyok teremtek s azt hangsúlyozta, hogy a nehéz helyzetben munkával, ügyszerezzel lehet segíteni. A nemtörődomséget, a régi nagy úri tempót fel kell váltania több érdeklődésnek, több körültekintésnek, realisabb felfogásnak.

Az előadások d. e. 10 órakor kezdődtek a Népakadémia e célra igen alkalmas helyiségében. Lintner Sándor nádasdladányi tisztartó elnök megnyitójában jelezvén az előadások tárgyát Grefits Sándornak, a keszthelyi gazdasági akadémia tanárának adta át a szót, aki a gazdasági építkezéssről értekezett. A régi építkezési mód az építkezési találmányokkal szemben csődöt mond s a gazdaság jövőbe kiható érdekei sokat fognak szenvedni, ha az építkezések új módját, amely kevesebb költséggel jár és praktikusabb, be nem vezetjük. Ezáltal tömegtelen építkezési anyag válna feleslegessé. Vasvázos szerkezettel elég erős és elpuszthatatlanul tartós a 6 és fél centiméteres fal, amely istalók, szénaszűrők, gabonarakarék építésére igen célszerű.

Ismertette a jégvermek, istalók gazdaságosabb előállítási módját. A törvény értelmében építendő cselédlakásokra is a vasbeton falat ajánlotta. A eselés s a gazda igényeire itt is alkalmasabb ez az építési szerkezet. Az előadást, amelyet az előadó vetített képekkel is szemléltetett, nagy tetszéssel fogadta a hallgatóság.

Schick Emil jószágfelügyelő, a munkásmozgalmakat értékelte a gazda szempontjából nagy szociális érzésről tanuskodó előadásban, amelynek váza a következő volt: A munkásmozgalmak igazi értékelése tekintetében nem elég annak nyomását szemlélni a jelen gazdasági életére. Történeti visszapiantásokat kell vetnünk a multra, melyből a különböző gazdasági viszonyok kifejlésztették a szociális gondolatot. A magyarországi szociális mozgalom, bár impulsusait külföldről vette, nagy összefüggésben van a magyarországi gazdasági viszonyokkal. Az uradalmak belső berendezése

szegényes és improduktív volt, teljesen rászorulva az embererőre, amely állapot természetesen a munkással szemben az elnyomás jellegét öltötte. A napszámok hihetetlenül olcsók voltak. A munkásnak és családjának 30-40 krajcár napi keresetből kellett tengetnie életét. Az improduktív termelés azonban a gazdánál nem volt annyira észrevehető. A gabonáarak, míg az amerikai piac el nem árasztotta Magyarországot, igen magasak voltak.

A buza ára 13-14 ft. volt. Az amerikai gabona bevezetése azonban nagy fel fordulást idézett elő gazdasági viszonyainkban. A gabonáarak rövid néhány év alatt 5-6 ft-ra estek s arra kényszerítették a gazdát, hogy belterjesebb, gyümölcsözőbb gazdálkodást kezdjen. Ekkor látjuk a gazda társadalom ébredésének első jeleit. A gazdálkodás, a gazdák helyes felfogása a jelentkező munkásmozgalmakkal szemben ekkor még nem találta meg a maga biztos útját. Része van ebben annak, hogy a munkás ekkor még nem ébredt a szervezetség öntudatára s lehetetlen eszköze volt a gazdátársadalom kiszípolozásának. Elkeseredett lelkében megfogamzott az urgyűlölet. Az urban már csak elnyomót s nem kenyér adót látott, akivel együtt élnie és hálnia kell. Ezek között az állapotok között találták a népet az ipari életet ekkor már felforgatással fenyegető szociális eszmék, a melyek a föld népeinek elkeseredett lelkében mint romboló tűz harapóztak tova. A gazdasáspolitikai s a maga rövid látásában nem gondolt a következményekre. 94-ben aztán a föld népe a szervezetség erejével lépett fel s áldatlan helyzetet teremtett a gazdaságban. A napszámok majd kétszeresre emelkedtek s a gazda most már abba a kényszer helyzetbe jutott, hogy gazdaságosabb, belterjesebb gazdálkodást kezdjen s a gazdasági élet összes vívmányait befektesse abba, hogy birtoka produktívabb legyen. Ebben határozódik a szociális mozgalomnak a gazdátársadalomra kiható értéke, amelynek gondolata, ha idejében átjárja a gazdátársadalmat, előkészíti a szociális mozgalom helyes medrét.

Eppen a szociális mozgalom következtében lendül fel a gazdaság. A produktívabb gazdálkodásra való rákényszerítés behozta a gazdaságba a gépeket, a tejtérmelet, a műtrágyát, a tömeges értékesítést, az időjárás ellen való védekezés és a termésemelés technikáját. Földművelésügyünk, állattenyésztésünk ennek következtében nagyot haladt az utóbbi években. Ennek hasznát egyaránt látja a nagy birtokos, közép-birtokos, de a nép is. A szociális mozgalom megoldásához a produktívabb termelés és a munkásokkal való méltányos, igazságos bánásmód sokban fog hozzájárulni. Azért nem tudja eléggé lelkére kótni gazda-

társainak, hogy ezeknek a szempontoknak figyelembe vételével járuljanak hozzá ahhoz, hogy a szociális mozgalomnak helyes mederbe terelve szolgálatakat tegyenek a gazdaságnak s az ebben feltalálható nemzeti haladásnak egyaránt.

Az érdekes szép előadást Lintner Sándor elnök meleg szavakkal köszönte meg, aztán a Bandl-féle vendéglőben bankettre gyűlt egybe a társaság, ahol kedélyes hangulatban a késő délutáni órákig együtt maradt.

ÜJDONSAGOK.

Farsangi naptár.

Január 22. Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjgyelete táncal egybekötött teacestélyo.
Jan. 29. Vörösmarttybál a Vörösmarty-kör rendezésével a városi színházban.
Január 29. A kunyonyomdászok bálja Latzkovitéfé vendéglőben.
Febr. 1. A csendőrtalitztek mulatsága a Magyar királyban.
Február 5. A déli vasuti műhely delegesület kaba réval egybekötött táncestélyo a vasuti munkásokéjében.
Febr. 6. A Székesfehérvári Polgári Dalkör hangversenyyel egybekötött táncmulatsága a Szent István-teremben.

— Előadás a belvárosi katolikus körben.

Dr. Pécsi Gusztáv esztergomi tanár évek óta behatóan foglalkozik a modern fizika alapvető törvényeivel s azokat szigorú bírálat alá veszi. A többek között kétségbevonja Newton fizikai törvényeinek helyességét. Felfogását könyveiben is nyíltan hirdeti, melyek a külföld figyelmét is felkelítették s tudományos folyóiratok pro és kontra foglalkoznak elméletével. A tudós tanár jövő csütörtökön, f. hó 27-ikén d. u. 5 órakor a katolikus kör kistermében tarti kísérletekkel egybekötött előadást. A belvárosi katolikus kör külön meghívók mellőzésével ez uton hívja fel az intelligens közönség figyelmét az előadásra, mely főleg tanárok, mérnökök, tanító s a középiskolák felsőbb osztályú növendékeinek érdeklődésére számít. Az előadáson intelligens s a tárgy iránt érdeklődő hölgyeket is szívesen lát, a kör vezetősége. Az előadást esetleg eszmecsere követi.

— A móri népszövetség beszámolója. Mór, kath. mozgalomának kitünő talaján, csütörtök délelőttjén tartotta meg a móri kath. népszövetség beszámoló gyűlést. A nagyszámban egybesereglett közönség előtt Szűts gyógyszerész, népszövetségi helyi igazgató mondott meg nyitöbeszédet, amelyben vázolta a szervezet egyévi működését. Tagok száma 498. A tegülteményeket ezentul nem a csoportvezetők osztják ki, hanem egy, külön e célra felfogadott kihordó.

Majd dr. Schleicher népszövetségi ügyvéd

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete.

Nagy választék ág- és asztalneműekben, színes és fehér barchetok stb.

— ocsó, szabott árak mellett. —

Ma lapunk 6 oldal.

0000043

tartott lelkes, tüzes beszédet a sajtóról és a sajtó-
pártolás kötelességéről. A harmadik szónok dr.
Vass székesfehérvári tanár volt, aki különösen
azt hangsúlyozta, hogy állampolgári jogainkat
a legkényesebb lelkiismeretességgel kell gyakor-
olnunk. A Népszövetség nem politizál, de szer-
vezete egész súlyát iparkodik minden alkalommal
oly módon érvényesíteni, hogy keresztény világ-
nézetünk, szociális igényeink, erkölcsi meggyőző-
déseink igazi képviselőket nyerjenek a törvény-
hozás és közigazgatás házaiban. Végül Schweig-
hardt Veremund, a kath. mozgalom lelkes apos-
tola beszélt németnyelven a tagokhoz, hangoz-
tatva különösen a sajtó fontosságát és azt, hogy
a katolikus autonómia érdekében most már meg
kell mozgatnunk a katolikusok százezreit. Mag-
vas gondolatait zajos lelkesedéssel fogadta a hall-
gatóság, mire a beszámoló véget ért.

Ugyanaznap délutánján a móri kath. Kör
tartotta meg évi rendes közgyűlését.

— **Személyi hírek.** Széchenyi Viktor gróf
főispán ma d. u. Budapestre utazott az
alkotmány-párt ma esti értekezletére. El-
utazása főispáni lemondásával van kap-
csolatban.

— **Egyházmegyei hírek.** Kostyán Sándor
felcsuthi plébános sárabai plébánossá nevezetett
ki. Helyébe a megyéspüspök Felcsutra Kék Ernő
eddig sárabai adminisztrátort küldötte.

— **Nyugalomba.** Szilágyi Ödön debreceni
csendőrnagy, aki hosszabb ideig volt a váro-
sunkban is, csendőr alezredesi ranggal nyuga-
lomba vonult.

— **A Khuen-Héderváry-kormány bemutat-
kozása.** Khuen-Héderváry Károly gróf miniszter-
elnök leiratban közli a vármegye közönségével
kormányának megalakulását. Az egyszerű beje-
lentéséhez a következő érdekes sorokat fűzi:

Midőn erről a törvényhatóságot állásom
elfoglalása alkalmából ezennel értesitem, egy-
szermind azon várakozásnak adok kifejezést
hogy engem és miniszter társaimat legkegyesebb,
Urunk Öfelsége bízalma által elének tűzött fel-
adatának megoldásában, törvényes hatásköréhez
képest, hazafias buzgalommal és eréllyel tá-
mogatsni fog.

*Khuen-Héderváry
miniszterelnök.*

Majd ha fagy! (Szerk.)

— **Vogl Alajos meghalt.** Egy régi, tipikus
alakja halt meg városunknak. A kántorok típusa,
azoknak régi, hagyományos, jellemző tulajdonsá-
gaival. Ki ne ismerté volna az öreg magyar ru-
hás, mindvégig cizmában járó Vogl bácsit, aki
több mint 40 esztendőn keresztül volt kántora a
székesegyháznak a ismert alakja városunk életé-
nek. Régi muzsikális családból származott. Az
apja kántortanító volt, a rokonai közül akárhány
kedvelője és hivatott művelője a zenének. Neki
valamikor kitűnő hangja volt. A szakértők mond-
ják, hogy ha fiatal korában szellessen képezte volna
magát, világhírű énekes lett volna, akinek a ne-
vét Európán túl is ismerték volna. Így azonban
megmaradt nekünk és nálunk emelje sok éven
át a hívó lelkek áhitatát. Valamikor nevezetes
négyest alakítottak. R. Flógi Karolin mint szop-
rán, néhai Büttel Jánosné alt, Vogl Alajos tenor,
és néhai Janny József mint basszista. A műértők
és zenekedvelők szinte csodájukra jártak. Vogl
Alajos szorgalmasan följegyezte a maga teen-
dőt és írásai szerint 12 ezer koporsót kísért ki
a temetőbe, tehát fél Fehérvárt. Néhány évvel
ezelőtt nyugalomba vonult. Szervezete nem bírta
többé a munkát. Vesebaja támadt s tegnap dél-
után 68 éves korában végelgyengülésben csend-
esen elhunyt. Temetése vasárnap d. u. fél 4-kor
lesz a Jókai-utcából.

— **Az „Ideiglenes” kultuszminiszter.** Khuen-
Héderváry tudvalevőleg hete óta körvadászatot
tart, hogy Kabinetjét összeállíthassa. Az ischii
klauzula megszerkesztőjét meglette a magyar
pénzügyi gondozójának, egy merkantilistát föld-
művelésügyi miniszternek. Dacára e láthatólag nem
válogatós létszám, még mindig van néhány tárca
melynek nincsen gazdája.

Ilyen a többek között a kultuszárca. Az
új miniszterelnök, hogy stilszerűen cselekedjék, a

tizenkét millió *katholikust* számláló Magyaror-
szág vallás- és közoktatásügyi ministeriumának
gondozását *ideiglenesen* rábízta a biztosan *mitlé-
rius*, de nem egészen biztosan *szabadkőműves*
Székely Ferenc igazságügyminiszterre.

Az ideiglenes miniszter nem begombolkozó
ember. Neki, ami a szívében, az ajkain.

Eddigél a következő kijelentéseket tette.

1. Az új *sajtótörvény* megalkotását igazi
liberális szellemben tervezi.

2. *Báró Barkóczy Sándor miniszteri ta-
nácsostól elveszi a középiskolai osztály vezetését.*

Ezek után épen nem csodálkoznánk, ha
az „ideiglenes kultuszminiszter ur” a neki szánt
két hét alatt a következő teendőket is felvenné
programmjába:

1. A magyar katolikus egyházi vagy
konfiskálható s a Galiciából jövőben bevándorló
szegény kazárok felszélyezésére fordítandó.

2. A magyar püspöki kar börtönbe zárandó
s az egyházmegyéket a székvárosokban működő
szabadkőműves főmesterek által kormányzandók.

3. A szerzetesrendek tagjai, mint közveszé-
lyes egyének az országból kitoloncolandók.

4. A templomok rövid időn belül színhá-
zakká alakítandók át.

Síb. (Ne tessék se nagyon csodálkozni, se
nagyon mosolyogni, Franciaországban már régóta
így csinálják a Székely Ferenc elvtársai. Szerk.)

Hanem most jut eszembe, hogy nem él-
lapba írok.

Azért a mondó vagyok: *Katholikusok, jó
lesz vigyázni!*

*A kereskedelmi iskolák új tantervéből a hit-
tan tanítása kirekesztett.*

A hercepménas illetékes helyen óvást emelt
e gyalázatos aknamunka ellen.

Hogy az új, ideiglenes kultuszminiszter ur
hogyan fogja a kérdést elintézni, a fentebbiekből
elképzeltethetjük.

Szép kilátások! (Sigma.)

— **A Szabad Liceum** előadását vasárnap
é h 22-én d. u. 5 órakor dr. Kuthy József
főigazgató tartja. Az előadás után színtre kerül
„Diák szerelem” c. pompás vígjáték.

A Népakadémia vasárnapi előadását Bendi
Nándor tanár tartja. Az előadás pompás kacag-
tató vígjáték fogja követni.

— **Közgyűlés.** A székesfehérvári Polgári
Dalkör jan. 28-án este 8 órakor tartja meg köz-
gyűlését az Iparos-körben.

— **Mentőink munkája.** A fehérvári men-
tőegyesület az 1909. évi december hóban első
segítést nyújtott 94 esetben, ezenkívül igénybe
vételre 12 esetben, mozgóorséget teljesített 51 eset-
ben. Mult havi összműködés 157 eset. A mult
évben 1755 esetben, fennállása (1898) óta 8759
esetben működtek közre.

— **A főispánok.** Az új politikai helyzet
szinte teljesen feloldította a régi politikai állapo-
tot. Az alkotmány pártot kivéve, valamennyi po-
litikai párt homlokegyenest áll az új kormány-
nak. Az alkotmánypárti főispánok ma délután Buda-
pesten nagy értekezletet tartanak, a melyben ál-
lásfoglalásukat körvonalazzák. Közülük van Szé-
chenyi Viktor gróf megyénkés városunk főispánja
is, a ki tudvalevőleg Andrassy Gyula gróf hive.

— **Az idej től.** Téliapóra rájlesztettek vagy
megheragudott — nem tudjuk, de szedte-vette a
báránnyelvése bundáját és elutazott a föld tulsó
oldalára. A kisasszonykák és ifjura, a kik év-
ről-évre boldogan és büszkén lejtettek a jégben és
hasogatták a tükörsima felületen a köröket és
sziveket, nap-nap után vágyakozó reménységgel
várják a hideget. A meleg ágyból kiszállva, mint a
szenvedélyes kártyás izgatott érdeklődéssel emelik
fel a függőnyt, lesve a jégvirágokat s nap-nap
után jobban csügged, letépett szárnyakkal a re-
mény — az utcán legfeljebb szomorú pocsolva
tükre csillog, nehéz kód főtogatja a tüdőt, fekete
hollók, gágogó vadlibak szállnak a város fölött,
csak egy ninc: jég. Egyszer-kétszer megpróbálta
már az erőlködést, de két nap alatt elolvadt a
jőszándéka.

Más a világ Amerikában. Ugy látszik, hogy
a mit itt elmulaszt Téliapó, ott pótolja. Amerikai
ismerőseinktől kapjuk a következő híreket:

Fehér karácsony pusztító hóviharakkal.

Karácsony elsőestéjén gyönyörű hóréteg borította
el Cleveland város határát és környékét s a leg-
szébb karácsonyi ünnepek alatt. Az ország távoli
részeiből azonban pusztító hóviharakról értesü-
lünk. New-Yorkból kapjuk az elszomorító híreket:

Grater New-Yorkban a főfőfelett a villamos
közlekedés megakadt, az elevated kocskik nagyon
rendetlenül közlekedtek, a vasutak kettőtől tíz
óraig terjedő késedelemmel érkeztek be a városba.

Öt-hatszáz ember töltötte a karácsony éjszaká-
ját a Kings és Queenes countyk különböző vil-
lamos vonalain behavazott villamos kocskikban.
Magában a Far Sockaway vonalon vagy 10—15
utasokkal megtelt villamoskocsi akadt el a hóban
és csak éjjel után tudták utjokat folytatni.

A Brooklynból kiágazó villamos vasutak
mentén fekvő szállodák és farm házak tömve
voltak utasokkal, a kik a villamos kocskikról fedél
alá menekültek.

New-Yorkból és környékéről 15 halál-
esetet jelentek karácsony éjjelén.

A meteorológiai intézet jelentése szerint 10
méteres hóesés volt, amely a torlódás következté-
ben 3—4 lábnyira halmazódott fel a városban
és 6—7 lábnyira a környéken.

A vihar teljes erejét leginkább a Bronx
érezte meg. A szél olyan halmokba sepepte
a havat, hogy több villamos kocsi kiugrott a si-
nekből és megakadt a közlekedés. A város minden
részén elhagyott autók pihentek, melyek
elakadtak a hóban.

Boston, Philadelphia, Baltimore és Pittsburg
is erősen kivették részüket a hóviharból.

Bostonból jelentik, hogy a New England
partvidéken dühöngött hóviharral egyidejűleg
hatalmas tengerár söpört végig a parton. A 14
láb magas ár egy millió dollár kárt okozott Bos-
ton kikötőjében. A villamosdrótok leszakítva he-
vernek az utcákon.

A vasuti közlekedés nagyon meg van ne-
hezítve, nem is annyira a hó, mint a sinekre dől
távírcsözpokok miatt.

Philadelphában 1893 óta ez volt a legna-
gyobb hóvihár. A város utcái teljesen be vannak
havazva. Késő estig teljesen szünetelt a villamos
közlekedés. Ötezer utas töltötte az éjjelt a Broad-
streeti állomáson. Több ezer ember a behavazott
helyi vonatokon volt kénytelen vesztegelni, sokat
szenvedve a hidegtől és éhségtől.

Lám!

— **A nyomdászok báija.** Tekintve a rendező-
zők nagy számát és fáradságot nem ismerő
buzgalmát, a bál sikere már előre is biztosítva
van. A rendező-bizottság elhatározta, hogy egy
alkalmi újságot ad ki, amely a szünóra alatt fog
megjelenni. Az alkalmi újság már hozni fogja a
jelenlevő hölgyek névsorát és megemlékezik a
bál alatt történekről. Ebben a lapban lesznek
nyugtázza a feltűzések is. Ebből látható,
hogy a bál rendezősege mindent elkövet, hogy
a résztvevők kedves emlékek őrizzék a nyom-
dászok napját. A meghívókat a rendezősege a
tegnapi nap folyamán küldötte széjjel. A kik tevé-
désből meghívót nem kaptak és erre igényt tar-
tanak, forduljanak Latzkovits Béla vendéglős-
höz. A rendező-bizottság tagjai ezután kéretnek,
hogy a rendezői díjakat f. hó 25-ig lefizessék,
hogy a rendezőszalagok készítése emiatt aka-
dályt ne szenvedjen.

— **Az „Olympia” mozgófénykép színház e**
heti műsora: Melilla a Spanyol marocói háboru.
Angelka nővér regénye, (közkivánatra) harmo-
nium kísérettel. Az Otthon kávéházban szombaton
és vasárnap mozgófénykép előadások, teljes mű-
sorral. Szabad bemenet. Kezdeté fél 9 órakor.

— **Egy figyelmeztetés.** A következő pana-
szos levelet kaptuk: Egy hét előtt a városi szin-
ház 9-ik páholyában a Gűlbaba előadásán vala-
kik oly föltűnő és kellemetlen módon viselték
magukat, hogy a mi élvezetünket, a kik a szom-
szédpáholyban voltunk teljesen tönkretették. Na-
gyon furcsa fölfogásnak tartanánk, ha valaki azt
hinné, hogy a színházi jegy megváltása bárkit
bármire feljogosít s hogy hangos dalolással vagy
fűtyöléssel a közönség többi részét a szórako-
zásban zavarni lehet. Az illendőségről nem is be-
szélie, elvárjuk, hogy más alkalommal hasonló
kellemetlenségek nem fordulnak elő. Utóvégre
nem vagyunk se Kamerunban, se Piripócsón.

Egy színházlátogató.

— **Meghívó.** A székesfehérvári Polgári Dalkör 1910. február 6-án a Szent István teremben nagy hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez. Kezdetre este fél 9 órakor. Személyjegy 2 kor. Családjegy (2 személyre) 4 korona. I. Főpályoly 12 kor. II. III. Főpályoly 10 kor. Oldalpályolyok 8 korona. A tiszta jövedelem a folyó évben Keszthelyen tartandó dunántúli dalversenyen a dalkör utazási költségeinek fedezésére fordítatik, miért is felülfizetéseket köszönettel fogad a rendezőség. Jegyek előre válthatók Binder Béla, Knazovitzky Béla, Kováts Antal és Szabady László üzletében.

— **Felülfizetés.** Folyó hó 18-án a felső kereskedelmi iskola segítő egyesületének javára rendezett színházi előadás alkalmával felülfizettek: Deutsch Aladár, Wertheim Armin 10—10 K, N. N. 5 K, N. N., dr. Lauschmann Gyula 4—4 K, Pető Miksa, Kunos Gyula, dr. Molnár Ferenc 2—2 K, Arnyos Ede 1 K, összesen 40 K. Fogadják az intézet hálás köszönetét.

— **A tejhamisítás ellen.** A budapesti rendőrkapitányság ártúr a vármegye és a város törvényhatóságához, arra figyelmeztetvén őt, hogy a tejhamisítás nagy mértékben elharapódzott s hogy a tejhamisítást szigorubb büntetéssel tegyék lehetetlenné.

— **Tisztelt olvasóink!** Bizonyára szívesen fognak megismerkedni a „Scott-féle Emulsió”-val, mely általános ismert háziszser, vagyis csukamájolaj, csakhogy az utóbbit teljesen jó ízű és könnyen emészthető formában nyújtja. Gyermekek különös előszeretettel veszik be a „Scott-féle Emulsió”-t, mert jól ízlik. Kapható a gyógyszer-tárakban.

— **A kuruzsló.** Disznóssy Jánosné polgárdii asszony kuruzsló üzelmét leplezte le a polgárdii csendőrség. Az asszonyt, aki rendszeresen űzte a kuruzslást, akkor fogták rajt a bűn elkövetésén, amikor Fülöp Tódornét kőrishogárból s különféle dolgokból készült pánccsal akarta gyógykezelní. A törvényszék fogja rajta elvinni a port.

— **Felülfizettek** a keresztény szociálisták mulatságán: Arany Sándor és Papp Istvánné 120 K, Frank József, Mészáros Ferenc, Tiringér Ferenc 1 K, Jungbluth Antal 80 f., Uzsaki György, Payer Antal 60 fill., Érti János, N. N. 50 fill., Csizsár Ferenc, Fábian István, Jungbluth József, N. N., Rosta Gyula 40—40 fill., Mennyei József, Pemmer Ferenc 20—20 fill. Összesen 1020 K.

— **A kislángi aratók.** Kisláng lakosai aratás nélkül maradtak a jövő nyárra. A környékbeli uradalomakkal nem sikerült aratási szerződést kötniök s most reménytelenül néznek a jövőbe. Most az alispán úján Koncsek József és 60 társa megkeresést intéz a földmiveléstarty miniszterhez, hogy az országbármelyik vidékére elszereződnek, ha felszólítás érkezik hozzájuk.

— **A fátalep tolvajai.** Berndorffer Ede helybeli fakereskedő vasut állomáson levő fátalepén állandó tolvaj manipulációt űztek a cigányok, míg végre folyó hó 21-ének éjjelén sikerült őket lefűlteni. A rendőrség elfogta őket és sátorkutatót tartott náluk. Mintegy három métermássa fát találtak náluk összeaprítva. A dologban a rendőrség véleménye szerint ludas az egész cigánytrupp, azonban eddig csak Kolompár Györgyre, Kolompár Vesóra, Szentiványi Mátyásra, Sztojka Tubára, Rafáel Józsefere és ifj. Kolompár Györgyre sikerült rástúni a bűnt. — Letartóztatták őket.

— Rövid hírek.

— **A fia védelmében.** Staub József sóskuti lakost alaposan helyben hagyta Szabó János sóskuti lakost, mert a fiát, Imrét valami csiny miatt megfenyítették. Feljelentették a törvényszéken.

— **Iskolanyitás.** A kanyaróvírvány miatt bezárt vértessacsai iskola megnyitását elrendelte az alispán.

— **A felsővárosi kalh. körben** e hó 23-án a rendes vasárnapi felolvasás után „Szurok uram szerencsése” c. bohózat kerül színpadra.

— **Új kapus megyeházán.** A nyugalomba vonult Kelemen bácsi helyére az alispán Oláh Györgyöt nevezte ki.

— **Vörhany** lépett fel Püsztváram községben. Az alispán az iskolák bezárását elrendelte.

— **A jegyzői és nyugdíjválasztmány** folyó hó 26-án ülést tart a vármegyeházán.

Színház.

Szerda, január 12.

— **Tatárjárás.** Ezt a sokszor előadott és kölfőféle megájtásokban annyiszor élvezett darabot a közönség tulajdonképpen Szentgyörgyi Lenke játékaért nézte meg. Várakozásában természetesen nem is csalódtott, mert Szentgyörgyi Lenke különösen a snejdg szerepekben valóban remekel. Csupa elevenség, kedvesség, élet minden mozdulata. Hangja ugyan nem kedvezett a játéka harmonijának, de az általános jókedv, a mit felbreszteti tudott, könnyen feledtette ezt. A többi szereplő, talán Bátorit kivéve, meglehetősen kedveilen volt.

Heti műsor:

Vasárnap: d. u. Peleskei nótárius, este Drótostót. (Szentgyörgyi Lenke bucsu fellépte.)

Hétfő: Kuruzsló. (Zóna.)

Kedd: János vitéz. Lónyai Piroska a debreceni színház primadonnájának fellépte.

Szerda: Lotti ezredesei. Lónyai Piroska felléptével.

Csütörtök: Tavasz. Lónyai Piroska felléptével.

Péntek: Botrány. (Zóna.)

Szombat: Szünet. (Vörösmartybái.)

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

Tóth Artur — a félelem és gáncs nélküli lovag — hívóvbe tette rettenetes fringiját és kiállott a piacra, hogy folytassa megszokott mesterségét, a kofalkodást.

Arra még csak volt valahogyan bátorságom, hogy a becsületében sértett, bösz haraggal bélelt rettenthetetlen lovagnak keztyűjét felvegyem és a ki már hétszer állottam nem ritkán kemény ellenfél golyója és kardja előtt, az ő dörgedelmes kihívásától mégis megszeppenve, remegő térdekkel a orompok elé lépjek, hogy gyenge pengémet Székesfehérvár büszke Bayadjának vészitjósloán csörtetett acéljával összemérjem.

Mióta azonban a számításában csalódott kardforgató Tankréd félelmet nem ismerő bátorsága a vérszomjas kebelből a mélyebb régiókban fekvő inakba kívánczozott és engem, a remegő ellenfelet egyszerűen lesajnálva, a porondról elinált és lovagi tornát működésének vézmentesebb területére, a piaci nyelvélés terére tette át, — a hol eddig is utólrhéllen babéralt aratta, — azóta belátom, hogy én a lovag uralm meg nem mérközhetem.

Ezen a téren övé volt a mult, neki virit a jövő!

Förmedvényének azon részére, a hol a jó helyről informált lovag ur mosakodás közben tettenkapott bűnösként hazugságot hazugságra halmoz, megjegyzem a következőket:

1910 évi január 16-án megjelent nyilatkozatomban kijelentettem, hogy az abban előterjesztett tényállás minden egyes betűjének hűségét és valóságát közjegyzőnél letett okiratokkal igazolom.

A letétről szóló közjegyzői okirat így hangzik:

Tanusítvány.

„En Gánóczy Flóris székesfehérvári királyi közjegyző ezennel hivatalosan tanusítom, hogy dr.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Steiner Jákó ügyvéd székesfehérvári lakos, kit személyesen ismerek, az általam a mai napon 1910 10 úgyszám alatt felvett letéti jegyzőkönyv alapján a hivatkozott jegyzőkönyvhöz fűzött tizenkettő darab okirattal helyezett nálam közjegyzői letétebe oly megkereséssel, hogy azokat tizennégy napra hivatalos őrizetembe vegyem és ezen idő alatt ezen okiratok be tekintését a letéte fél költségére bármely érdeklődőnek a hivatalos órák alatt megengedjem, sőt amennyiben bárki is kívánná, hivatalos másolatokat is kiszolgáltassak azokról. Miről megkereső fél részére ezen tanusítványt kiadtam. Székesfehérvárott, 1910 évi január hó 16 napján. Gánóczy Flóris s. k. kir. közjegyző. (P. H.)

Ezen bárki által betekinthető okiratok igazolják:

1. hogy a polgármesterválasztás 1908. évi április hó 11-én lett megejtve;

2. hogy dr. Krausz Zsigmond ügyvéd ur, ki engem soha azelőtt meg nem bántott, azon periratát, melyben engem 10.500 koronának elikkasztásával egyéb rágalmak kíséretében megvádolt, 1908 évi április hó 27-én — tehát közvetlenül a polgármesterválasztás megtörténte után — iktatta jegyzőkönyvbe és hirdette ezen vádjait a város szélében-hosszában.

Tóth Artur, a válogatós lovag ur tehát akkor, midőn förmedvényében azt akarta föltüntetni, hogy a köztem és dr. Krausz ur között felmerült incidens a polgármesterválasztást megelőzte, a szokott módon a legszigorubb lovagias formák betartásával — hazudott.

3. igazolják ezen iratok, hogy én, a bank ügyésze, dr. Krausz ur híreszteléseinek folyamánként igazgatóságom előtt magamat az utolsó fillérre kiterjedőleg igazolni voltam kénytelen.

Ezen iratok közt fekszik az általam 1908 június 12-én iktatott perbeli válszirat, a melynek fel is olvasott sértő tartalma miatt dr. Krausz ügyvéd ur éppen Tóth Artur által tölen lovagias elégtételt kért, a mely kihívást én a nyilatkozatomban jelzett módon, segédek megnevezése nélkül visszautasítottam.

5. Ott fekszik a székesfehérvári kir. járásbírósnál dr. Krausz ur ellen 1908. B 555. szám alatt becsületsértés miatt beadott vádindítványom azért, mert Krausz ur a lovagias elégtételt visszautasítása miatt a saját házában levő bankhelyiségben távollétemben sértő szavakkal illetett, és az ezen vádindítványra hozott marasztaló ítélet.

6. A dr. Krausz ur által ellenem a székesfehérvári Ügyvédi Kamaránál beadott feljelentés és az ezen feljelentésre általam beadott, a lovagias elégtétel megtagadásának indokait magában foglaló igazoló nyilatkozat.

Erre következett a bosszányi Havass Rezső főhadnagy urhoz intézett, 3 vádpontot tartalmazó levelem. Ezen levelet, látva, hogy dr. Krausz ur féltett diszkrecióval és valóban lovagias önmegtartóztatással tárgyaltatta és kezelte azt, a közjegyző előtt nem produkáltam és nem produkálom, hanem igenis csatoltam az ezen levélben foglalt vádak miatt történt kihívásra Tóth Artur és Lamm István urakhoz intézett következő tartalmu levelet:

„hogy megtagadom dr. Krausz Zsigmond ügyvéd ur a lovagias elégtételadását, mert az általa ellenem emelt vádak tisztázása bírói ultra tartozik, ha azoknak alaptalansága kiderül, úgy tudni fogom becsületesemet dr. Krausz Zsigmond ural szemben megvédelmezni és nem engedhetem, hogy ezen törvényes jogomtól dr. Krausz ur engem lovagias eljárással elterelhesse.

Kijelentem egyben, hogy a Havass főhadnagy urhoz intézett levelemben foglalt össze a vádak ellen tartott és annak rendje és módja szerint törvényes uton bizonyítási óhajtom.

7. Ott fekszik az a feljelentés, a melyben dr. Krausz Zsigmond ur a Schlesinger urrali lovagias ügyében, közreműködésem és meghallgatásom nélkül megtartott becsületügyi eljárásra hivatkozva és hivatkozva arra, hogy őt a Szűts Jenő alispán ur elnöke alatt összeült becsületbíróóság párbajképesnek találta, ellenem az ügyvédi kamaránál, mint fegyelmi hatósággal a lovagias elégtétel megtagadása miatt panaszt tett.

8. A közjegyzőnél fekszik a sértett Tóth Artur kihívásáról és a felajánlott elégtétel előli lovagias meghátrálásáról felvett jegyzőkönyv.

9. A dr. Krausz Zsigmond urnak a Tóth Arturrali függő ügyem elintéztetése végett felajánlott elégtételről és a dr. Krausz ur által az ügy befejezett voltára való hivatkozás mellett a felajánlott elégtétel visszautasításáról felvett jegyzőkönyv.

10. A Tóth Arturnak ezek után újlag felajánlott elégtétel előli újabb lovagias meghátrálásáról felvett jegyzőkönyv.

11. Ott fekszik a székesfehérvári kir. Törvényszéknek 8874/1908 számú elsőfoku ítélete és a budapesti kir. Itélőtáblának 895/1909 számú másodfoku ítélete, a melyekben dr. Krausz ur azon vádjának alaptalansága és teljes rosszhiszeműsége, mintha én a kezemre bízott 130000 koronából 10500 koronát vagy csak egy fillért is jogtalan uton visszatartottam volna, napnál világosabban bíróságilag megállapítva lett.

Ehelyett semét leszögeztem Tóth Arthur főmedvényének a sorok közé csampészott azon szemérmellen hazudozását, mintha ezen perben a bíróság engem érdekítőleg bármiféle kis részben, akár csak egy fillérre nézve is dr. Krausz ur vádjának igazat adott volna. Végül

12. Csatloltam korábbi párbajügyeimben előkerült jegyzőkönyveket és ítéleteket.

Kirohanásában szóvá tette Tóth Artur a kerületi parancsnok urhoz intézett levelemet.

Ugy látszik, elfelejtette ez a nemes lovag azt, hogy hogy a kért és felajánlott lovagias elégtétel el nem fogadása után éppen ő volt az, ki lapjában uriemberhez nem

méltó módon a Vörösmarty Kórhöz apellált, azt híresztelvén, hogy a körnek katona-igazságszói szavá tették ügyemet és a kerületi parancsnok ur a kör méltóságos Elnökénél is interveniált.

A kerületi parancsnok urnak levelembre hozzászó intézett válasza nyílt tanúságtétel arról, hogy a Tóth Artur által híresztelt intervenció tendenciózus hazugság.

A katonának, legyen az hadnagy vagy altábornagy, ha becsületem ellen kifogást emelt volna, bizonyára lett volna bátorsága ahhoz is, hogy azt nekem tudomásomra juttassa és tetteért helyt is álljon.

A virilistaságomra Tóth Artur által tett megjegyzés a beszámíthatatlan korlátoltság tüneteit annyira magán viseli, hogy az adó-főkönyvek és a törvények betekintésére való utalás után erre a kiruccanásra teljesen feleslegesnek tartom még csak reflektálni is.

Abban a csuf hajszában, melyet Tóth Artur ellenem folytat, — aki őt hírlapírói, közéleti és társadalmi szereplésében jogos kritikán részeltettem ugyan, de becsületében, egyéni integritásában soha meg nem támadtam — a nemes lovag csak egyetlen

egyszer kerekedett fölém, akkor, midőn számitva a demokrata érintetlen becsületének érzékenységére, a Vörösmarty Kórhöz engem kiugrázott.

De ha száz ilyen diadalt ille is feletem, ha a magyar Renáissance legnagyobb fiainak, Vörösmartynek nevét viselő, demokrata alapon felépített ur kaszinónak nem akadna egyetlenegy tagja sem, aki nekem, a szocialistának, igazat adna abban és a ki megvédelmezne engem abban, hogy közönséges büncselekménnyel vádoltan ilyen sértésekért támadómnak csakis a bíróság előtt adhatok elégtételt és csakis ott szereshetek tőle elégtételt, még akkor is mosolyognék az olyan moháival fedett középkori felfogáson, amely a húszadik század hajnalán az egyéni becsületet nem a munkás életben és feddhetlen jellemben, hanem abban találja fel, hogy hogyan tudja valaki, — ha mindjárt a törvényes felelősség kijátszásával is — a párbajkodex szabályait lovagias szemfényvesztéssel pontról pontra betartani!

Dr. Steiner Jákó.

A Székesfehérvári Kereskedelmi Bank rendes évi közgyűlését

1910. évi február hó 20-án délelőtt 10 órakor

saját üzlethelyiségében tartja meg, melyre a társaság részvényesei tisztelettel meghívotnak.*)

A közgyűlés tárgyai:

- I. Az 1909. évi zárószámadás előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
- II. Az osztalék meghatározása és a felmentvény megadása.
- III. Az alapszabályok 19. §. megváltoztatása.
- IV. Indítványok.

Székesfehérvár, 1910. január hó 12-én.

Ifj. gróf Zichy János,
elnök.

*) Azon részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, tartoznak az alapszabályok 35 §-a értelmében saját nevükre szóló részvényeiket legalább 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg az intézeti pénztárnál átvételi-jegy kiszolgáltatása mellett letenni.

**A női
fodrász-terembe
külön bejárat
a kapu alatt.**

A női fodrász-terembe külön bejárat a kapu alatt.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy Székesfehérvárott, Náder-utca 13. sz. alatt fennálló uri fodrász-üzletemhez egy modernül berendezett különálló

NŐI FODRÁSZ-TERMET

nyitottam fülke-rendszerrel, hol elvállalok mindennemű divat-, történelmi-, jelmez és lakodalmi fésüléseket. (Ondolizozás á la Marsell,) hajhullámozás, Schampoing, fejmosás a legjobb villamos hajszárító gépekkel. (Manicure) kéz- és körömápolás, (Pedicure) Specialista a hajfestészetben, külön hajfestő fülkével. Külön Postische osztály az összes hajmunkák készítésére. u. m.: (Bundaux) előhajak, (Transformation) közhajak, (Lokni) divatos hajfűrtök, (Frou-Frou) homlokfűrtöcskék, divatos Turbán hajbetétek és Turbán hajfonatok.

Állandó nagy raktárt tartok kész hajfonatok és hajmunkákból, díszfésűkből, divat hajcsatokból. Manicure készletekből, az összes bel és külföldi illatszerek és piperecikkekkel. Hosszas külföldi tapasztalataim (Bécs, Prága, Berlin, London stb.) azon kellesem helyzetbe juttattak, hogy a legkényesebb igényeknek is megtudok felelni.

A mélyen tisztelt hölgyközönség pártfogását kéri, tisztelettel

Ifj. Koronafi Károly,
női fodrász.

A női fodrász-terembe külön bejárat a kapu alatt.

**A női
fodrász-terembe
külön bejárat
a kapu alatt.**

A Székesfehérvári Kereskedelmi Bank zárószámadata az 1909. üzletről.

Tartozik.

Mérleg-számlája 1909. évről.

Követel.

VAGYON	korona		f.	TEHER	korona		f.
Pénztárkészlet	129719		54	Részvénytőke	450000		—
Pénzváltóüzlet értékei	46667		60	Rendes tartalék alap	300000		—
Értékpapírok:				Rendkívüli tartalékalap	170007		41
500.000 K 4% magy. koronajáradék	90.	450.000.		Értékpapír árfolyam különbözeti alap	100000		—
185.000 4% Pesti magy. keresk. bank				Nyugdíj alap	78391		48
100.000 4% Magy. lesz. és pénzv. bank	98.	161.700.		Ösztöndíj alap	2000		—
100.000 4% Kisbirt. földhitelint. zslével	98.	98.000.		Betétek:			
100.000 4% Magy. agrárbank járadékjegy	97.	97.000.		takptári betétkönyvre	4.681.460.66		
100.000 4% Osztrák-magyar bank részv.	1500.	30.000.		folyószámlára	700.109.	5381569	66
25 Pesti magy. keresk. bank részv.	2700.	67.500.		Visszleszámított váltók		583429	17
100 Magy. lesz. és pénzv. bank részv.	420.	42.000.		Hitelezők		232543	30
100 Magy. jelzáloghitelbank részv.	400.	40.000.		Átmeneti tételek		47817	74
40 Egyesült bpest főv. tkpt. részv.	2000.	80.000.		Nyeresség mint egyenleg		86763	23
100 Schlick-vasöntöde részvény	370.	37.000.					
120 Árpád-fürdő részv. (40% leírás u.)	300.	36.000.					
függő kamatok	11712.92						
Nyugdíjalap értékpapírjai		78706	24				
Pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék		408053	15				
Székesfehérvári kölc. néps. egyetnél heti betétek		95031	42				
Váltótárca		2058811	20				
Jelzálog		753820	—				
Előleg		101282	—				
Adósok		2315517	93				
Intézeti ház		194000	—				
Berendezés és leltár		3000	—				
		7432522	—			7432522	—

Tartozik.

Veszteség-nyereség-számla.

Követel.

VESZTESÉG	Korona		f.	NYERESÉG	korona		f.
Betétek kamata	179754		99	Kamatok	274487		43
Folyószámla kamat	23197		57	Pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék kamata	21350		29
10% betétkamatadó	20295		26	Értékpapírok adómentes jövődelme	56682		21
Visszleszámítási kamat	11860		21	Pénzváltó üzlet nyeresége	1870		17
Adó és illeték	3618		89	Házbérjövődelem	7994		60
Fizetések	16716		—	Jutalékok	3162		21
Nyugdíjpótlék	3662		50				
Üzleti költség	7669		20				
Leírások:							
kötés követelésekből	1725.70						
berendezésből	1283.36						
intézeti házból	3000.						
az Árpád-fürdő részvényekből	6000.						
Nyeresség mint egyenleg		86763	23				
		365546	91			365546	91

Székesfehérvár, 1909. december 31-én.

Ifj. Zichy János gróf s. k.,
elnök.Karl István s. k.,
h. elnök.Ifj. Pápay Nándor s. k.,
ügyvezető-igazgató.Almássy János s. k.,
pénztáros.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Dr. Eisenbarth Károly, Grünfeld Jakab, Grünfeld József, Id. Pápay Nándor, Dr. Perl Miksa, Potó Miksa,
Pollák Henrik, Schlamadinger Gyula, Tóth Aladár.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Dr. Fejér Ferenc s. k.,

Dr. Kégl Károly s. k.,

Dr. Pataki Ármán s. k.,

A felügyelő bizottság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Van szerencsénk a lefolyt üzletről vonatkozó jelentésünket a következőkben előterjeszteni:

Intézetünk ügymenetét a lefolyt 1909. évben a kereskedelmi törvényben előírt módon figyelemmel kísértük, az üzletmenet minden ágát a leg gondosabban ellenőriztük, az intézet pénztárában és annak különböző kezelési osztályaiban rendes vizsgálatokat tartottunk, s úgy a könyvvezetést, valamint a pénztári kezelést a legnagyobb rendben és a kereskedelmi törvénnyel és intézetünk alapszabályaival teljesen megegyezőnek találtuk.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1909. évi december 31-én lezárt mérleget, valamint a nyereség- és veszteség-számlát megvizsgáltuk azokat helyeseknek és tételeit az intézeti fő- és segédkönyvekkel egyezőeknek találtuk, minéifogva az igazgatóságnak a kimutatott

K. 86763.23

tiszta nyereség elosztására vonatkozó indítványának elfogadását ajánljuk. Együttal kérjük, hogy ennek alapján úgy nekünk mint az igazgatóságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Székesfehérvár, 1910. január hó 19-én.

Dr. Fejér Ferenc s. k.,

Dr. Pataki Ármán s. k.,

Dr. Kégl Károly s. k.,

00000047

